

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

KUUNTELE TARINANI

IKÄIHMISET JA IHMISOIKEUDET EUROOPASSA - ÄÄNITTEET

Hankkeen rahoittaja Euroopan komissio ei ole millään tavoin vastuussa tämän julkaisun sisällöstä eikä sen käytöstä. Julkaisu vastaa ainoastaan tekijöidensä näkemyksiä.

Lue lisää hankkeesta nettisivuiltamme <https://twomoons.eu>

Kirjoittajat:

Caroline Coffey, The Gaiety School of Acting (Irlanti)

Seamus Quinn, The Gaiety School of Acting (Irlanti)

Anna Kadzik-Bartoszewska, the Gaiety School of Acting (Irlanti)

Cristian Palmi, Associazione di Promozione Sociale Teatri d'Imbarco (Italia)

Beatrice Visibelli, Associazione di Promozione Sociale Teatri d'Imbarco (Italia)

Nicola Zavagli, Associazione di Promozione Sociale Teatri d'Imbarco (Italia)

Marita O'Brien, Co-Creation Support CLG (Irlanti)

Jackie O'Toole, Co-Creation Support CLG (Irlanti)

Henriikka Laurola, Voimaa Vanhuuteen – osk VoiVa (Suomi)

Päivi Helakallio-Ranta, Voimaa Vanhuuteen – osk VoiVa (Suomi)

Licia Boccaletti, Anziani e non solo (Italia)

Salvatore Milianta, Anziani e non solo (Italia)

Andra-Oana Petrea, Asociatia HABILITAS - Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

Rodica Caciula, Asociatia HABILITAS - Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

Ioana Caciula, Asociatia HABILITAS - Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania)

SISÄLLYSLUETTELO:

SISÄLLYSLUETTELO:	3
OSA A. JOHDANTO	4
1. Mistä Two Moons -hankkeessa on kyse?	4
2. "Kuuntele tarinani"	4
OSA B. RADIO JA PODCASTIT OPPIMATERIAALEINA.....	6
1. "Edutainment" – Viihteen ja kasvatuksen rajapinnalla	6
2. Radio	7
3. Podcastit.....	7
OSA C. KUUNTELE TARINANI -ÄÄNITTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN.....	8
1. Äänitetyt monologit	8
2. Monologiin hyödyntäminen itseoppimisessa	8
Opintosuunnitelma – Ikäihmisten ihmisoikeudet	9
3. Monologiin käyttö luokkahuoneissa ja työpajoissa	13
Opintosuunnitelma – ikäihmisten ihmisoikeudet	14

OSA A. JOHDANTO

1. Mistä Two Moons -hankkeessa on kyse?

Two Moons – kaksivuotinen Erasmus+ rahoitettu hanke keskittyy yhteen aikamme suurimmista sosiaalisista haasteista, ikäihmisten ihmisoikeuksien turvaamiseen ja ihmisarvoisen vanhuuden takaamiseen kaikille. Hankkeen takana on kuusi organisaatiota neljästä eri maasta: Co-Creation Support CLG (Irlanti), Anziani e non solo (Italia), Asociatia HABILITAS - Centru de Resurse si Formare Profesionala (Romania), Voimaa Vanhuuteen – osk VoiVa (Suomi), Gaiety School of Acting (Irlanti) ja Associazione di Promozione Social Teatri d’Imbarco (Italia).

Two Moons -hankkeen päätavoitteena on suunnitella helposti saatavilla olevia koulutusmateriaaleja tukemaan ikäihmisten oppimista ihmisoikeuksien alalla. Tieto ihmisoikeuksista voi antaa ikääntyneille voimaa haastaa asiaton kohtelu ja puolustaa oikeuksiaan ihmisarvoiseen elämään.

Hankkeessa kehitetyt koulutusmateriaalit ovat:

- *Minun oikeuteni, minun hyvinvointini* -kirja;
- *Meidän tarinamme: Ihmisoikeudet ja ikäihmiset Euroopassa*: dokumentaarinen teatterikäsikirjoitus
- Ohjeistus dokumentaarisen Two Moons -teatteriesityksen ja ohjatun keskustelun järjestämiseksi;
- *Kuuntele tarinani – Ihmisoikeudet ja ikäihmiset*: äänitteet tarinoista.

Kaikki tuotokset ovat saatavilla nettisivuillamme www.twomoons.eu

2. “Kuuntele tarinani”

Neljäs Two Moons -hankkeen luoma tuotos koostuu äänitetyistä monologeista. Äänitteet tarjoavat myös erillään palveluista asuville ikäihmisille mahdollisuuden oppia tilanteista, joissa ikäihmisten oikeuksia rikotaan, ja saada neuvoja siihen, mistä pyytää vastaavissa tilanteissa apua.

Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari puoltaa jokaisen ikäihmisen oikeutta resursseihin, jotka sallivat ihmisarvoisen elämän. Pilari tunnustaa myös heidän oikeutensa elinikäiseen oppimiseen sellaisten taitojen ylläpitämiseksi ja hankkimiseksi, jotka mahdollistavat täysimääräisen osallistumisen yhteiskuntaan.

Ikäihmisille räätälöityjä ihmisoikeuksia koskevia oppimateriaaleja tarjoamalla voimme varmistaa, että ikääntyneillä on tiedot ja taidot tunnistaa oikeuksiensa loukkaukset ja ryhtyä toimiin hyvinvointinsa turvaamiseksi.

Monilla ikäihmisillä ei toimintarajoitteen, köyhyyden ja palvelujen puutteiden vuoksi ole mahdollisuutta osallistua kasvotusten tapahtuviin tilaisuuksiin ja työpajoihin. Äänitteet mahdollistavat pienten ryhmätapaamisten/ työpajojen järjestämistä esimerkiksi maaseudulla. Niitä voidaan käyttää myös ammattilaisten ja opiskelijoiden koulutusmateriaalina terveydenhuollon, sosiaalialan, lakitieteen ja muiden oppiaineiden parissa. Äänitteet parantavat ammattilaisten ymmärrystä tilanteista, joissa ikääntyneiden oikeuksia rikotaan, ja saavat heidät tietoisiksi haasteista, joita ikäihmiset kohtaavat oikeuksiensa nauttimisessa.

OSA B. RADIO JA PODCASTIT

OPPIMATERIAALEINA

1. “Edutainment” – Viihteen ja kasvatuksen rajapinnalla

Englanninkielinen, Arvind Singhalin ja Everett Rogersin määrittelemä käsite “edutainment” koostuu kahdesta sanasta: “entertainment” (suom. viihde) ja “education” (suom. kasvatusta). Kyseiset henkilöt ovat vaikuttaneet teoreettisella ja metodologisella tasolla suuresti opettavan viihteen (Entertainment-Education, EE), kehittämiseen. Opettava viihde voidaan määritellä ”*prosessiksi, jossa mediasanoma suunnitellaan ja toteutetaan tarkoituksella viihdyttämiseen ja kasvattamiseen soveltuvaksi, jotta suuren yleisön asenteita ja käyttäytymistä voidaan muokata suotuisalla tavalla*”¹ (Singhal A. a., 1999, p. 9).

Opettavan viihteen ala käyttää suosittuja viihteen formaatteja pureutuakseen vakaviin sosiaalisiin kysymyksiin rohkeasti ja viihdyttävästi. Tarinat vievät yleisön aiheen piiriin, liikuttavat heitä tunnetasolla ja toimivat katalysaattoreina keskustelulle ja muutokselle. Opettava viihde saa ihmiset keskustelemaan ja ajattelemaan. Sen tavoitteena ei ole vain tavoittaa ihmisiä, vaan myös muuttaa heidän elämänlaatuaan. Se voi pyrkiä:

- muuttamaan käyttäytymistä;
- vaikuttamaan ihmisten tietoon ja asenteisiin ja auttaa heitä tekemään tietoisia, terveyttä tukevia valintoja;
- edistämään julkista keskustelua;
- muuttamaan normeja ja asenteita;
- linkittämään ihmiset palveluihin, jotta he saavat apua ja tukea;
- vaikuttamaan sosiaaliseen ja poliittiseen ympäristöön;
- vaikuttamaan politiikan muutokseen;
- edistämään sosiaalista toimintaa em. asioissa²

¹ Singhal, A., & Rogers, E. M. (1999). Entertainment-Education: A Communication Strategy for Social Change; LEA's Communication Series; L.

² Pearlman H. (2013) Edutainment: stories & media for social action and behaviour change, ; Soul City – Retrieved from: <https://www.soulcity.org.za/resources/materials/edutainment/edutainment>

2. Radio

Radio nousi joukkotiedotusvälineeksi heti sen käyttöönoton myötä 1800-luvun loppupuolella. Yli sadan vuoden ja tieto- ja viestintätekniikan alan merkittävien edistysaskelien jälkeen radiolla on edelleen keskeinen rooli yleissivistävän ja erityisesti etäopiskelun alalla.

Useimmille maailman ihmisistä radio on edelleen ensisijainen tiedonvälitysväline sen helpon saatavuuden ja alhaisten tuotantokustannusten vuoksi, jotka mahdollistavat yleisen lähetystoiminnan täydentämisen ei-kaupallisella käytöllä.

Radio voi toimia tehokkaana opettavan viihteen välineenä. Esimerkiksi vuodesta 1951 lähtien esitetty brittiläinen radiosaiippuaopera The Archers opetti yleisöä systemaattisesti maatalousasioista aina 1970-luvulle saakka, jolloin se menetti alkuperäisen tarkoituksensa. Se kuitenkin jatkoi monien nykyaikaisten sosiaalisten ongelmien käsittelyä: maaseudun huumeriippuvaisuus; seksuaalinen väkivalta, mukaan lukien raiskaus avioliitossa; rotujen väliset suhteet; toimet geneettisesti muunnettuja kasveja vastaan; perheiden hajoaminen; ja rekisteröidyt parisuhteet. Yli 19 200 jaksollaan, The Archers on maailman pisimpään jatkunut draamasarja.

3. Podcastit

Podcastit viittaavat sarjaan puhuttuja, digitaalisia äänitiedostoja, joita käyttäjä voi ladata henkilökohtaiseen laitteeseensa kuuntelun helpottamiseksi.

Podcastit ovat yhä suosituimpia koulutusikäytössä. Ne mahdollistavat oppimisen missä ja milloin tahansa. Ne antavat opiskelijoille mahdollisuuden tutustua koulutusmateriaaleihin kotona, matkoilla tai missä vain. He voivat toistaa äänitteitä milloin tahansa heille sopivana ajankohtana sen sijaan, että ne olisivat saatavilla vain rajoitettuna opetusajankohtina. Podcastit ovat helppoja kouluttajille tuottaa äänityslaitteiden ja yleisesti saatavilla olevien ilmaisten ohjelmistojen avulla.

Podcasteja ei kuitenkaan käytetä vain itsenäiseen tai etänä tehtävään opiskeluun, vaan niitä voidaan käyttää tehokkaasti myös luokkahuoneympäristöissä. Joitakin tunnettuja etuja ovat esimerkiksi parantunut oppijoiden sitoutuminen sekä reflektiivinen ajattelu.

Podcastit voivat kattaa myös tarinankerronnan. Tutkimukset ovat osoittaneet, että tarinat helpottavat puheen pääpointtien ymmärtämistä. Tarinoiden avulla voidaan myös helpottaa vaikeista aiheista keskustelua. Koulutustilanteissa podcastien käyttö

ei lisää vain kontekstia luennolla keskusteltaviin aiheisiin, vaan tarjoaa opiskelijoille myös mahdollisuuden puhua vapaammin herkistä aiheista³.

OSA C. KUUNTELE TARINANI - ÄÄNITTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN

1. Äänitetyt monologit

Two Moons -monologit, jotka on luotu ikäihmisten haastattelujen pohjalta dokumentaarista teatterikäsikirjoitusta varten, nauhoitettiin äänitiedostoina kunkin hankekumppanin kielellä käyttäen hiukan erilaisia muotoja paikallisten radioasemien pyynnöistä ja tarpeista riippuen.

Äänitiedostot sisältävät lyhyen johdannon hankkeeseen liittyen, itse ammattilaisten tai amatöörinäyttelijöiden lukemat monologit sekä tiedon siitä, mistä kuuntelija voi saada apua, jos he joutuvat samankaltaiseen tilanteeseen kuin mitä monologissa on kuvattu.

Jokaisen äänitteen kesto on 10-15 minuuttia.

2. Monologiin hyödyntäminen itseoppimisessa

Itseohjautuva oppiminen perustuu ihmisen omavalintaisiin toimintoihin ja kokemuksiin riippumatta siitä, onko jokin toiminto valittu tarkoituksella oppimista varten vai ei. Suurin osa itseohjautuvasta oppimisesta tapahtuu arkielämässä muiden toimintojen ohella. Oppimista motivoiviin tekijöihin kuuluvat uteliaisuus, hauskuus, tiedon hankkiminen ja sosiaalisuus⁴.

Äänitteitä voi käyttää yhdessä muiden oppimateriaalien, kuten Two Moons -kirjan "Minun oikeuteni, minun hyvinvointini" kanssa. Tämä tarjoaa lisätietoa ihmisoikeuksista Euroopan ihmisoikeussopimukseen (ECHR) ja vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan yleissopimukseen (CRPD) nojaten.

2.1 Ehdotettu opintosuunnitelma itseoppimiseen äänitteiden avulla

³ Kaepfel K., Bjorngard-Basayne E. (2018), The pedagogy of podcast, UCONN University of Connecticut – retrieved from: <https://gccci.uconn.edu/2018/05/30/the-pedagogy-of-podcasts/>

⁴ What is self-directed education? - Retrieved from: <https://www.self-directed.org/sde/>

Ehdotamme seuraavaa opintosuunnitelmaa itseohjattuun oppimiseen:

Opintosuunnitelma – Ikäihmisten ihmisoikeudet	
Kokonaiskesto	140 minuuttia
Oppimistavoitteet	<ul style="list-style-type: none">- Opiskelijan tieto nykyaikaista, ihmisoikeuksia koskevista julistuksista ja sopimuksista lisääntyy- Opiskelija tietää, millaisia ihmisoikeusrikkomuksia ikäihmiset kohtaavat- Hän ymmärtää, miten ihmisoikeudet toimivat ikäihmisten arjessa
Oppitunti 1 – Johdanto ihmisoikeuksiin Odotettu kesto: 20 min.	Lue luvut # 2-3-4-5 kirjasta “Minun oikeuteni, minun hyvinvointini” (saatavilla osoitteesta: https://twomoons.eu/outputs/) saadaksesi kokonaiskuvan olennaisimmista, nykyaikaisista ihmisoikeussopimuksista, jotka koskevat ikäihmisiä.
Oppitunti 2 – Kiira Odotettu kesto: 20 min.	<p>Kuuntele Kiiran tarina</p> <p>Kiira ei ole turvassa omassa kodissaan (kokenut pelottelua ja joutunut varkaiden/huijareiden kohteeksi). Taloyhtiön turvallisuudesta vastaava paikallinen viranomainen ei ryhdy mihinkään toimiin epäsosiaaliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi.</p> <p>Mahdollisia ihmisoikeusloukkauksia Kiiran tarinassa ovat:</p> <p>ECHR Artikla 8 Oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta.</p> <p>ECHR Lisäpöytäkirja 1 Artikla 1 Omaisuudensuoja: oikeus nauttia kodistaan rauhassa. Velvoittaa paikallisviranomaisia kohtuullisin toimin varmistamaan vuokralaisten oikeuksien toteutumisen.</p> <p>Lue luvut # 6 / b) ja c) oppiaksesi lisää kyseisistä artikloista.</p>

<p>Oppitunti 3 – Inkeri</p> <p>Odotettu kesto: 20 min.</p>	<p>Kuuntele Inkerin tarina</p> <p>Inkeri kokee fyysistä, taloudellista ja henkistä väkivaltaa aikuisen lapsensa taholta; Äitinä hänen rakkautensa poikaansa kohtaan vaikeuttaa tilanteen muuttamista esim. lähestymiskiellon avulla. Haavoittuvassa asemassa olevia ikäihmisiä tulisi tukea viranomaisten taholta, mutta tässä tarinassa Inkeri jätettiin selviämään yksin.</p> <p>Mahdollisia ihmisoikeusloukkauksia Inkerin tarinassa ovat:</p> <p>ECHR Artikla 3 Kidutuksen kielto; velvoittaa viranomaisia ja ammattilaisia kohtuullisin toimin suojelemaan haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä harmita, josta ovat tietoisia.</p> <p>ECHR Artikla 13 Oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon; (Inkerin oikeutta saada tapauksensa käsiteltyä oikeudessa ei kunnioitettu, vaan se soviteltiin oikeussalin ulkopuolella)</p> <p>Lue kappale # 6 / b) oppiaksesi lisää kyseisistä artikloista.</p>
<p>Oppitunti 4 – Tom</p> <p>Odotettu kesto: 20 min.</p>	<p>Kuuntele Tomin tarina</p> <p>Tom sai aivohalvauksen vielä ollessaan jokseenkin nuori, mutta häntä ei ole päästetty takaisin töihin. Sen seurauksena hän elää alennetuilla tuloilla, jotka eivät riitä tyydyttämään hänen perustarpeitaan, kuten asuntoa, ruokaa ja sosiaalisia tarpeita.</p> <p>Mahdollisia ihmisoikeusloukkauksia Tomin tarinassa ovat:</p> <p>CRPD Artikla 27 Työ ja työllistyminen: työnteko-oikeuden toteutumisen turvaaminen ja edistäminen myös niiden osalta, jotka vammautuvat palvelussuhteen aikana. Toimintarajoitteisilla henkilöillä tulisi olla yhtäläiset mahdollisuudet tehdä töitä kuin muillakin, mukaan lukien työnhakemiseen ja -säilyttämiseen tarjottu apu.</p> <p>Lue Kappale # 6 / h) oppiaksesi lisää tästä artiklasta.</p> <p>CRPD Artikla 28 Riittävä elintaso ja sosiaaliturva: riittävät tulot perustarpeiden, kuten ruuan, vaatteiden ja asunnon kattamiseen. Oikeus saada apua köyhyyden välttämiseksi ja elintason parantamiseksi tasaveroisesti muiden kanssa.</p>

<p>Oppitunti 5 – Jaana</p> <p>Odotettu kesto: 20 min.</p>	<p>Kuuntele Jaanan tarina</p> <p>Jaanalle ei annettu riittäviä tietoja hänen terveyttään koskien; hän kokee syrjintää terveydenhuolto- ja sosiaalipalvelujen saamisessa ikänsä perusteella; Ammattilainen ei kuunnellut Jaanaa ja toiminut asianmukaisesti auttaakseen häntä; Jaana ei päässyt toimintarajoitteensa vuoksi tarvitsemaansa kuntoutukseen.</p> <p>Mahdollisia ihmisoikeusloukkauksia Jaanan tarinassa ovat:</p> <p>ECHR Artikla 8 Oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta; Oikeus saada tietoa terveyteen liittyen.</p> <p>CRPD Artikla 25 Terveys: vammaisilla/ toimintarajoitteisilla henkilöillä on oikeus parhaaseen mahdolliseen terveyden tasoon, mukaan lukien varhainen tunnistaminen ja puuttuminen, sekä palvelut, joilla pyritään minimoimaan ja estämään uusien rajoitteiden syntyminen.</p> <p>CRPD Artikla 26 Kuntoutus: oikeus tehokkaisiin ja asianmukaisiin toimiin, joiden avulla vammaiset henkilöt voivat saavuttaa ja säilyttää mahdollisimman hyvin itsenäisyyden, täysimääräiset ruumiilliset, henkiset, sosiaaliset ja ammatilliset kyvyt sekä täysimääräisen osallisuuden kaikilla elämänalueilla.</p> <p>Lue kappale # 6 / c, f ja h) oppiaksesi lisää näistä artikloista.</p>
<p>Oppitunti 6 – Riitta</p> <p>Odotettu kesto: 20 min.</p>	<p>Kuuntele Riitan tarina</p> <p>Riitta kokee syrjintää muistisairauteen liittyvän stigman vuoksi. Tämä vaikuttaa hänen elämäänsä negatiivisesti. Hänen tarvitsemansa tuen muodot eivät ole saatavilla. Tarina nostaa esiin myös diagnoosia koskevat kysymykset; muistisairauden diagnoosia ei usein paljasteta henkilölle itselleen, vaan ainoastaan hänen perheelleen, jolloin henkilöllä ei ole mahdollisuutta tehdä itse tulevaisuuttaan koskevia päätöksiä.</p> <p>Mahdollisia ihmisoikeusrikkomuksia Riitan tarinassa ovat:</p> <p>CRPD Artikla 8 Tietoisuuden lisääminen: stereotyyppien ja ennakkoluulojen torjuminen vammaisiin, mukaan lukien muistisairaisiin henkilöihin, liittyen.</p> <p>ECHR Artikla 14 Syrjinnän kieltä ja CRPD Artikla 5 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: oikeus kohtuullisiin mukautuksiin vamman tai</p>

	<p>toimintarajoitteen vuoksi tarvittaessa. Ihmisiä tulisi suojella syrjinnältä ja heidän ympäristönsä mukauttaa heidän tarpeisiinsa.</p> <p>CRPD Artikla 19 Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä: pääsy eristäytymistä ja syrjäytymistä ehkäiseviin tukipalveluihin yhteisössä.</p> <p>Lue kappale # 6 / a, c, e ja h) oppiaksesi lisää näistä artikloista.</p>
<p>Oppitunti 7 – Elsa</p> <p>Odotettu kesto: 20 min.</p>	<p>Kuuntele Elsan tarina.</p> <p>Elsa toimii sairaanhoitajana ikäihmisten kotihoidossa; hän on pian jäämässä eläkkeelle; hän on nähnyt, kuinka sosiaali- ja terveyspalvelujärjestelmän muutokset ovat pettäneet ikääntyneet ja häntä huolestuttaa oma tulevaisuus. Hän on turhautunut, peloissaan, voimaton, mutta tuntee myötätuntoa asiakkaitaan kohtaan.</p> <p>Mahdollisia ihmisoikeusloukkauksia Elsan tarinassa ovat:</p> <p>ECHR Artikla 3 Kidutuksen kielto; velvoittaa viranomaisia ja ammattilaisia kohtuullisin toimin suojelemaan haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä harmita, josta ovat tietoisia.</p> <p>ECHR Artikla 8 Oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta; CRPD Artikla 22 Yksityisyyden kunnioittaminen</p> <p>CRPD Artikla 19 Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä: sen varmistaminen, että vammaisella henkilöllä on mahdollisuus elää osana yhteisöään siihen vaadittavien palveluiden tukemana.</p> <p>Lue kappale # 6 a, b ja e) oppiaksesi lisää näistä artikloista.</p> <p>CRPD Artikla 17 Henkilön koskemattomuuden suojeleminen. Jokaisella vammaisella henkilöllä on oikeus ruumiillisen ja henkisen koskemattomuutensa kunnioittamiseen yhdenvertaisesti muiden kanssa.</p>
<p>Lisämateriaa leja:</p>	<p>Olemme koonneet tähän listan lisämateriaaleista, jos olet kiinnostunut lukemaan ihmisoikeuksista lisää:</p> <p>Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (CRPD), koko teksti:</p>

	<p>https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2016/20160027/2016027_2#idp445825600</p> <p>Euroopan ihmisoikeussopimus (ECHR), koko teksti: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_FIN.pdf</p> <p>Lisätietoa ihmisoikeuksista eri Two Moons -hankekumppanimaisissa:</p> <p>Irlanti: Irish Human Rights and Equality Commission www.ihrec.ie</p> <p>Suomi: Ihmisoikeuskeskus https://www.ihmisoikeuskeskus.fi/vanhusten-oikeudet/</p> <p>Italia: Inter-ministries committee on Human Rights: https://cidu.esteri.it/comitatodirittiumani/it/</p> <p><u>Romania</u>: CNAS http://www.cnas.ro/casvl/media/pageFiles/Conventia%20CEDO.pdf</p> <p>Ministerul Muncii și Justiției Sociale: http://anpd.gov.ro/web/conventia</p> <p>Institutul Român pentru Drepturile Omului http://irido.ro/irido/pdf/144_ro.pdf</p>
--	--

3. Monologiien käyttö luokkahuoneissa ja työpajoissa

*"Ennakoin yhden mahdollisen vastalauseen toteamalla, että en ole tarpeeksi typerä ajattelemaan, että radiolähetyks voisi korvata opettajan. Se olisi kohtalokas harhaluulo. Opettajan läsnäolo tulee aina olemaan välttämätöntä. Opettajat auttavat haasteissa. He korjaavat väärinymmärryksiä, johtavat keskusteluja ja voivat auttaa monella muulla tavalla. Heidän vaikutusvaltansa vain lisääntyisi."*⁵

Monologiien äänitteitä voidaan käyttää myös erillisissä ihmisoikeustietoisuuden työpajoissa tai integroida ne osaksi koulutusmoduuleja (kasvokkain tai verkossa pidettäviin), joiden tarkoituksena on lisätä tietoa ihmisoikeuksista ja tehdä niistä "todellisia" ikääntyneille ja/tai muille opiskelijoille ja sidosryhmille.

Tässä joitakin yleisiä suosituksia äänitteiden hyödyntämiseen luokkahuoneessa tai työpajassa:

⁵ Whitehouse, J.H. (1936) Broadcasting and Education, London, Humphrey Milford, Oxford University Press

- Varmista, että tarvittavat tekniset laitteet ovat käytettävissä: laite, joka pystyy toistamaan MP3-tiedostoja sekä riittävän tehokkaat kaiuttimet
- Varmista, että osallistujat istuvat niin, että kuulevat äänitteen kunnolla, mutta näkevät myös toisensa keskustelun ja näkemysten vaihdon helpottamiseksi.
- Aiheen esittely osallistujille: on tärkeää sijoittaa äänitteen sisältö laajempaan kontekstiin ja valmistaa osallistujat kuulemiskokemukseen.
- Lähetysten aikana ohjaajan tulee tarkkailla ja huomioida osallistujien reaktioita.
- Äänitteen kuuntelun jälkeen ohjaaja aloittaa keskustelun osallistujien kanssa kuullun sisällöstä, sen herättämistä tunteista; mitä he näkevät ongelmina, loukattuina oikeuksina, mitä olisi voitu tehdä toisin. Osallistujien mahdollisuus esittää kysymyksiä on myös tärkeää. Keskustelun tarkoituksena on tukea osallistujia omaksumaankuulemansa, mutta myös rohkaisemaan kriittistä ajattelua.

Yleisöstä riippuen voit hyödyntää valmiita kysymyksiä keskustelun herättämiseen:

- Mitä mieltä olitte X:n tarinasta? Mitä se sai teidät tuntemaan?
 - Olisiko henkilö voinut toimia eri tavalla? Miten?
 - Mitä olisi voitu tehdä toisin?
 - Jos tuntisit X:n, mitä voisit tehdä auttaaksesi häntä?
 - Mitä tukea yhteisösi tarjoaa tällaisissa tilanteissa?
 - Kuinka X:n oikeuksia olisi voitu edistää jo varhaisemmassa vaiheessa hänen kokemansa tilanteen estämiseksi?
 - Kuinka hän olisi voinut suojella itseään?
 - Luuletteko, että X on tietoinen oikeuksiensa loukkaamisesta?
 - Mitä voisit tehdä ystävänä?
 - Kuinka voisimme parantaa tilannetta? Kuinka voimme estää sen tapahtumisen jollekin muulle?
 - Voimmeko yhdessä saada aikaan muutosta?
- Lopuksi osallistujille voi tarjota lisää lukumateriaalia aiheen syvempään tutkimiseen.

3.1 Ehdotettu opintosuunnitelma luokkamuotoiseen opiskeluun

Opintosuunnitelma – ikäihmisten ihmisoikeudet

Oppimistavoitteet	<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan tieto nykyaikaista, ihmisoikeuksia koskevista julistuksista ja sopimuksista lisääntyy - Opiskelija tietää, millaisia ihmisoikeusrikkomuksia ikäihmiset kohtaavat - Hän ymmärtää, miten ihmisoikeudet toimivat ikäihmisten arjessa
Oppitunti 1 – Ikäihmisten ihmisoikeudet Kesto: 30 min.	<p>Johdanto ihmisoikeuksiin: mitä ihmiset tarvitsevat kasvaakseen ja kukoistaakseen?</p> <p>Jaa osallistujat neljän tai viiden henkilön ryhmiin. Esittele osallistujille seuraava skenaario: Avaruusolento tulee vierailulle heidän ryhmäänsä, ja toivoo selitystä sille, mitä ihmisolennot tarvitsevat elääkseen ja kasvaakseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mitä ihmiset tarvitsevat selviytyäkseen? - Mitkä asiat auttavat heitä kasvamaan ihmisinä? - Mitkä asiat auttavat heitä elämään ihmisarvoisesti? <p>Jokainen ryhmä tallentaa ajatuksensa paperiarkeille tai fläppitaululle (nämä tulisi pitää näkyvillä koko työpajan ajan). On tärkeää, että osallistujat ymmärtävät tarpeiden ja halujen välisen eron, joten se tulisi selittää heille heti alkuun esim. seuraavasti: halut eroavat tarpeista, koska ne eivät ole välttämättömiä henkilön selviytymiselle ja kasvulle. Kun ryhmät kertovat keskustelujensa tuloksista, tulee selväksi, että hengissä selviytymisen perustarpeita ovat esimerkiksi vesi, ruoka, suoja, mutta myös emotionaaliset tarpeet ihmisenä kasvamiseksi ja ihmisarvoisesti elämiseksi. Näitä ovat esimerkiksi rakkaus, muiden seura, koulutus, terveydenhuolto, kuuluminen ryhmään, ammatti jne. Oppitunnin ohjaaja voi huomauttaa, kuinka meistä jokaisella on oikeus saada nämä tarpeet tyydytettyä. Näitä oikeuksia kutsutaan ihmisoikeuksiksi.</p> <p>Kysy seuraavaksi osallistujilta, voimmeko sanoa, että nämä oikeudet koskevat myös ikäihmisiä ja vammaisia/ toimintarajoitteisia henkilöitä?</p> <p>Keskustelun jälkeen kerro, että nämä oikeudet koskevat tietystikin myös ikäihmisiä ja vammaisia, mutta joskus näitä oikeuksia rikotaan.</p> <p>Esittele tarinat esimerkkinä siitä, miten ikääntyneiden ihmisoikeuksia loukataan.</p>

<p>Oppitunti 2 – Oikeuksien tunnistaminen</p> <p>Kesto: 25 minuuttia per tarina</p>	<p>Valmistelut: kirjoita kuhunkin tarinaan liittyvät ihmisoikeudet etukäteen paperilapuille tai korteille:</p> <p>ECHR Artikla 8 Oikeus nauttia yksityis- ja perhe-elämän kunnioitusta</p> <p>ECHR Lisäpöytäkirja 1 Artikla 1 Omaisuudensuoja</p> <p>ECHR Artikla 3 Kidutuksen kieltä</p> <p>ECHR Artikla 13 Oikeus tehokkaaseen oikeussuojakeinoon</p> <p>ECHR Artikla 14: Syrjinnän kieltä</p> <p>CRPD Artikla 27 Työ ja työllistyminen</p> <p>CRPD Artikla 28 Riittävä elintaso ja sosiaaliturva</p> <p>CRPD Artikla 25 Terveys</p> <p>CRPD Artikla 26 Kuntoutus</p> <p>CRPD Artikla 5 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus</p> <p>CRPD Artikla 8 Tietoisuuden lisääminen</p> <p>CRPD Artikla 19 Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä</p> <p>ECHR Artikla 3 Kidutuksen kieltä</p> <p>CRPD Artikla 19 Eläminen itsenäisesti ja osallisuus yhteisössä</p> <p>CRPD Artikla 17 Henkilön koskemattomuuden suojeleminen</p> <p>Esimerkki korteista/ paperilapuista: https://www.equalityhumanrights.com/en/file/7141/download?token=wBVuR8ZW</p> <p>Jaa kullekin osallistujalle yksi tai kaksi korttia (osallistujien kokonaismäärän mukaan) antamatta sen kummempia ohjeita.</p> <p>Soita nyt yksi monologiäänite, ja pyydä osallistujia kuuntelemaan tarina huolellisesti ja huomioimaan esiin nousevat asiat, jotka heidän mielestään heijastavat ihmisoikeusloukkauksia (muistuta osallistujia ensimmäisellä oppitunnilla käydyistä keskusteluista).</p> <p>Kun olette kuunnelleet äänitteen, kysy osallistujilta, mitkä asiat he näkevät ongelmina. Pyydä osallistujia katsomaan korttinsa löytääkseen sovellettavat ihmisoikeudet ja kysy: "kenellä on oikeus (tai oikeudet), jonka [hahmo] tarvitsee tilanteesta selviytymiseksi?". Ohjaaja/opettaja rohkaisee osallistujia näyttämään korttejaan myös muille selvittääkseen ko. tarinassa sovellettavissa olevat oikeudet. Kun oikeudet on tunnistettu, käytä tilaisuutta havainnollistamaan,</p>
---	--

	mitä ko. oikeuden saavuttaminen käytännössä tarkoittaa toimenpiteiden tasolla (ehdotukset löydät Two Moons -hankkeen kirjasta "Minun ihmisoikeuteni, minun hyvinvointini").
Oppitunti 3 – Oikeuksien hyödyntäminen käytännössä Kesto: 10 minuuttia per tarina	Kun olette kuunnelleet tarinan ja tunnistanee tarinan kannalta merkitykselliset ihmisoikeudet, järjestäkää aivoriihi. Pyydä osallistujia pohtimaan seuraavaa kysymystä: "Miten [hahmoa] voitaisiin tukea hänen oikeuksiensa suojelemiseksi? Mihin toimiin hän voisi ryhtyä tässä tilanteessa?" (katso ehdotuksia "Minun oikeuteni, minun hyvinvointini -kirjasta") <u>Oppituntien 2 ja 3 hahmoteltu sisältö voidaan toistaa useamman äänitteen kohdalla käytettävissä olevan ajan sen salliessa.</u>
Yhteenveto / Arviointi Kesto: 10 min.	Pyydä jokaista osallistujaa kuvaamaan yhdellä sanalla tai lyhyellä lauseella, mitä sellaista hän oppi työpajasta, jota aikoo hyödyntää tulevaisuudessa. Kirjaa vastaukset fläppitaululle.
Lisämateriaaleja	Yleissopimus vammaisten henkilöiden oikeuksista (CRPD), koko teksti: https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2016/20160027/2016027_2#idp445825600 Euroopan ihmisoikeussopimus (ECHR), koko teksti: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_FIN.pdf Lisätietoa ihmisoikeuksista eri Two Moons -hankekumppanimissa: Irlanti: Irish Human Rights and Equality Commission www.ihrec.ie Suomi: Ihmisoikeuskeskus https://www.ihmisoikeuskeskus.fi/vanhusten-oikeudet/ Italia: Inter-ministries committee on Human Rights: https://cidu.esteri.it/comitatodirittiumani/it/ <u>Romania:</u> CNAS http://www.cnas.ro/casvl/media/pageFiles/Conventia%20CEDO.pdf Ministerul Muncii și Justiției Sociale: http://anpd.gov.ro/web/conventia

	Institutul Român pentru Drepturile Omului http://irido.ro/irido/pdf/144_ro.pdf
--	--

